

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Kongl. May:tz Förnyade Stadga Och
Förordning, Huru med Tiggiare och Fattige
som rätt Allmoso behöfwa, så och med
Landzstrykare och Lättingar, förhållas skal.
Daterad Stockholm den 21 October 1698.**

Stockholm, Tryckt uti Kongl. Booktr. hoos Sal. Wankifs Änckia.
1698

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Uppl. 1

Kungl
Förord
1:a saml.

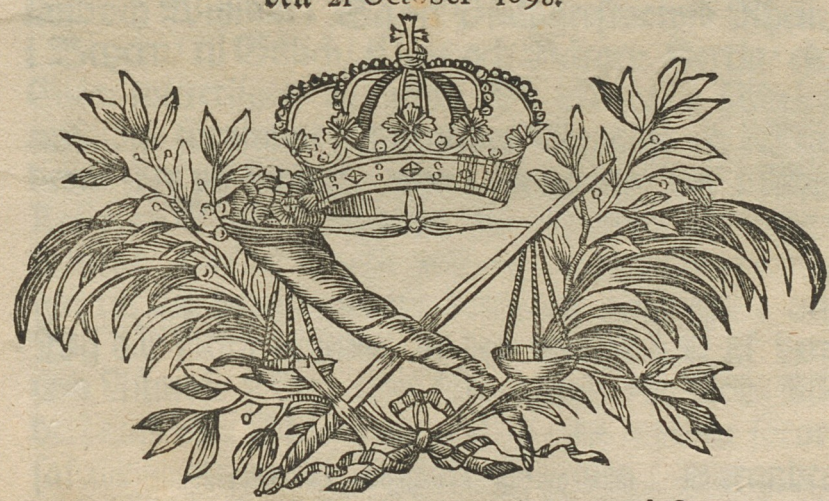
Kongl. May:ts
Förnyade

SKÅNSKA

Och

Förordning /

Huru med Biggiare och Gattige som rått
Allmoso behöfwa / så och med Landzstrykare och Lät-
tingar / förhållas skal. Daterad Stockholm
den 21 October 1698.

Cum Gratiâ & Privilegio S:æ R:æ Majest.

STOCKHOLM /

Tryckt uti Kongl. Booktr. hoos Sal. Wankifs Urickia.

George Washington

THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES

TO THE HONORABLE SENATE OF THE UNITED STATES

IN SENATE, January 18, 1793

REPORT OF THE SECRETARY OF THE WAR DEPARTMENT

FOR THE YEAR 1792

Printed by G. Blodgett, at the Office of the Secretary of War, in the City of New York.

**Wij Satt
med Budz**

Nåde / Sveriges / Rotes och Rån-
des Konung / Storfurste till Finland /
Hertig uti Skåne / Estland / Lijfland / Carelen / Bre-
men / Behrden / Stettin-Pommern / Cassuben och
Wänden / Furste til Rugen / Herre öfwer Ingerman-
land och Wismar; Så ock Pfaltzgreswe wid Rhein /
i Beyern / til Gulich / Cleve och Bärge Hertig / etc.
Gjøre witterliget / at såsom Wij icke utan särdeles
misnöije förnimme / huruledes Tiggerijt / så i Stå-
derne som på Landet / men i synnerheet här i Wår
Residens Stad Stockholm / sig allt mehr och mehra
inrijar / oacktat myckit gode och nyttige Förordnin-
gar till des hemmande för detta åre affattade ; och
Wij där jämte befinne / at den minsta deel af dem
som Allmoso sökia / utaf rätt armod / för Nöd / All-
derdomb eller Bräckelighet skull / åre wordne förör-
sakade at grippa till Tiggare-Stafwen / warandes-

de

de flerste ibland dem sådane/ som antingen hafwa si-
ne friſke Lemmar och Kraffter/ eller och / icke äre så
lytte och wahnföhre / at de in kunna arbeta för fö-
dan / men slå sig till Tiggerij allenast af Lättia och
Sielfzwäld / sampt föröfwa sedan der wid allehan-
da Odngder och Laster. Alltså blifwa wij deraf i
Råder föranlätne / de förre uthgångne Stadgar i
detta måhl at förnya/ på sätt som efterföllier:

I.

På det de wahnartige Lättingar / hwilka utaf
blott sielfzwäld / uthan tvingande Kroppz Swag-
och Bräckeligheet sig till Tiggerij begifwa/ måge för
sådan sin Odngd warda behörigen näſte / hafwe
Wij i Råder godt funnit / medelst Wår af detta
dato uthgifne Förordning/ at låta här i Stockholm
inrätta ett Urbez-Rasp- och Spinnehuus / uti
hwilket sådane Lättingar / ware sig Mans eller
Qwinspersoner/ så snart de befinnas föröfwa något
Tiggerij/ i Huusen eller på Gatorne/ skola warda
införde/ derest de sedan icke allenast med någon nyt-
to till sin födo kunna arbeta / utan jämwäl lida det
straff/ som de med sitt Okynne förtient hafwa.

II.

Till at hämma det myckna utläpp af Tiggarena
ifrån den ena Orten till den andra / i synnerheet hijt
till Stockholm / så skall här med allom i gemehn så
wäll

wäl Prästerkapet och Kongl. May:z Betiente i Landzorterne / som alle andre strängeligen wara förbudit / at meddela någrom någre Pass och recommendationer till at tiggia / utom den Stad och Sochn / där Tiggaren elliest är wistandes / ehwad skäl och orsaker där till förebåras kunna / och så frampt någon des utan antingen Mans eller Qwins Person / understår sig at löpa uthur den ena Sochnen i den andra / och den ena Staden i den andra / särdeles til denne Wår Residens Stad Stockholm / at tiggia / den skall strax fast tagas / och uti Arbezhuuset inmahnas / där han sedan efter sitt Brott och erwiiste wahnart skall wederbörligen plichta.

III.

Sammaledes skal det och förhållas med alle andre som uppå Gatorne eller i Husen här i Stockholm / sig företaga at tiggia / skolandes de strax uti benämnde Arbezhuus insättias / hwarest de som i bland dem söhre och friske äre / skola hållas till Arbetet / raspande / spinnande eller annat / men de lytte / bräckelige och uråldrige / hwilka intet Arbete göra kunna / elliest med deras nödtorftige Underhåll / uti deras särskilte Rum försedde blifwa ; warandes i så måtto Wår nådige Willia och allfwarliga Befallning / at hadan efter / inga Tiggare wari sig friske eller wahnføre / uppå Gatorne eller i Husen uti Wår Resi-

Residens Stad Stockholm skole lidas / utan så
snart de finnes / straxt uptagas / och som här ofwan-
förmålt är / uti Arbes- och Fattighuusen införas / där
dhe sin föda och uthkomst efter nödtorsten hafwa
skola.

IV.

Och alldenstund de tilförenne till de rätte Fatti-
ges och Allmose- Hions / så och de torstige Tiggjare
Barnens uppehålle tillordnade Medel / ey alltid
torde göra fyllest / i synnerheet då dyr Tijd å färde
är / ty hafwe Wij till des widare Tillökning / här
med i Råder stadga och förordna welat / at såsom
Högst-Sal. Hans Kongl. Mayt Wår högtållste-
lige K. Herz-Fader / Glorwürdigst i Minnelse / haf-
wer uti des itererade Stadgar och Påbud om åt-
skillige Dordningars affskaffande / så wål wid Aude-
lens / som Präster- och Borgerstapens Troolofningar /
Gåstebud / Barndoop och Begräfningar / af Åhren
1664 / 1668 och 1669 / förklarar des högstberöm-
melige Omwårdnat för de Fattige / förmanandes
och befallandes des trogne Undersätare / at de wid så-
dane Tillfällen / all öfwerflödig omkåstnad bespara /
och i det stället håller skola gifwa någre Gåstwor in
pios usus, i synnerheet till de fattigas Hiålp och
Nåring; Men ganska få finnas som wid benämde
tillfälle någon Christelig Gismildheet påskijna lå-
ta /

ta / ty äre Wij i Nader wordne föränlatne här med
at stadga och påbiuda / Först / at alle Brudfolk wid
första Lysningen / sammaledes och alla Barnsängz
Qwinnor / sampt andre / dem Gud ifrån Siufdom
till Halsan förhulpit / när de därföre i Församblin-
gen låta göra Tacksägelse / skola wara plichtige efter
deras willkär / samt Råd och Umbne / at afläggia nå-
gon Allmoso til de Huusfattige.

V.

Sammaledes enär någon Begrafning pålyses /
skola de som Begrafningen giöra och anställa / ihog-
komma de Fattige / hwar efter sin Förmågo / fun-
nandes så wäl dese / som dhe / hwilka i föregående
Punctt omförmåles / ingifwa hoos Församblingens
Kläckare tillika med Allmosan en Sedel eller För-
teckning där uppå / hwar efter sedan Kläckaren bör
giöra därföre Reda och Räkning.

VI.

Skole alla dhe Collecter som under Lijfpredij-
ningarne med Håfworne samblas / i lijka måtto till
de Huusfattigas underhåll användas / hwilka uti
en särskilt Collect Kista i Kyrckian inläggias böra.

VII.

Enär Inventarier uti något Sterbhuus uprättes
och qwarlåtenskapen kommer antingen at årswas /
eller

eller gå i Gialdß betalning / hwilket i bägge händelserne / är för wederbörande en lycka och fördeel / då skall af Boes förmågo eller Inventarii Massan gifwas til de Fattige en åttöde dehl för hundrade / eller 4 öre af hwarie Hundrade Dal. hwilket contingent af dem som Inventerningen förrätta / strax emottagas och till de fattigas Föreståndare emoot qwitto lesfwereras skal.

VIII.

Alla Testamentarier, dhe där medelst någons yttersta willia och förordning komma at niuta något / antingen i Löösdron eller fast Ägendomb / skola af det Testementerade quanto eller des wärde / gifwa till de Fattige ett halft för hwarie hundrade / hwilket aflesfwereras til de Fattiges Föreståndare emoot Qwitto / enär deelningen efter den döda förrättas och Testamentet uttages.

IX.

Beträffande för öfrigit de små Barnen / som antingen äre Fader- och Moderlöse / eller hwilkas Föräldrar och Anhörige så fattige eller så wahnartige äre / at dhe sig om dem / hwarcken kunna eller willia wärda låta; Så emedan det är Christeligt / och stoor macht uppå ligger / at Ungdomen blifwer wäl

wäl upfostrad / sampt alt tilfälle betages till Lät-
tia och Odngd / warandes till den ända Barn-
huuset här i Stockholm inrättat / och med des årlige
anseenlige Inkomster försedt och benådat; Men
som hända torde / at benämde Barnhuusets in-
komster en kunde tåla / det alle sådane fattige / hälst
Fader- och Moderlöse Barn / blefwe där / till un-
derhåll och upfostran intagne / ty hafwe Wij på
den händelse / här med i Råder stadga welat / at
de öfrige Barnen / hwilka i Barnhuuset en kunna
inbringas / skola blifwa uti Fattigstugurne intag-
ne / och skötas af de Dwinspersoner / som där de-
ras tillhåll hafwa / niutandes sitt uppehålle af
de Medel som till Huusfattigas underhåll an-
slagne äre.

X.

Och på det dese fattige Barnen / besynnerli-
gen Gåsarne / så snart dhe hinna till någon åll-
der och styrkia / sampt i sin Christendom under-
wiste åro / måge så mycket snarare komma at förtie-
na sin föda sielfwa / och lembna rum at de mindre /
som i deras ställe effter handen intagas kunde /
skall hwar och en Swenssk Skeppare som seglar i
Wäster-Sjön wara förbunden / hwart fierde åhr
at

at antaga en Poike/ uthur Barn-eller Fattighuuset/ den han sielf må uthwällia/ till Skeppz-Päike / för hwilken han/ så ofta han kommer hem igen/ är skyldig at göra bestied/ warandes honom intet tillåtit/ på främmande Orter Päiken at förskiuta eller ifrån sig drifwa; men när berörde åhr åre förslutne / eller Päiken i medler tijd wore med döden afgången/ skall Skepparen wara förplicktadt/ at straxt taga en annan i des ställe; Kunnandes de öfrige/ hwilka antingen intet åre fallne till Siöofart / eller och at alle där till ey hinna brukas/ wid Borgmästare och Rådz eller andre wederbörandes påminnelse/ utaf Handtwärckarene warda antagne / at lära något nyttigt Handtwärck / som hwar och en bäst profwas bögd och inclinerad till/ hwar medelst sedan/ icke allenast Siöofolk/ utan och hwariehanda Handtwärckare/ af infödde Swenske Barn/ tillwäxa kunna. Uppå alt detta som i denne Wär nådige Förordning påbiudes/ skola Wär Öfwer-Ståthållare / Wäre General Gouverneurer, Gouverneurer och Landzhöfdingar / så ock Magistraten i Städerna / hafwa noga inseende/ at den i alla måtto/ obräsligen efterleswas må/ och är Wär nådige Willie / at denne Förordning/
åhrz

åhrligen af Predikstolarne / så på Landet som
i Städerne / skal upläsen warda. Till ytterme-
ra wißo hafwom Wij detta med egen Hand under-
skrifwit / och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit.
Datum Stockholm den 21 October åhr 1698.

CAROLUS.

Datum Stockholm den 21 October 1728.
Hilff mig med Guds nåde sigillat
i rätta formen till den Kongl. Landm.
i Carlskrona. Till Guds
och Kongl. Majestätens nåde som

CAROLUS.

www.books2ebooks.eu